

Schrijfstijl en taalgebruik

Verleden met heden vergelijken

- “waarom gooiden mensen het duurste, het meest waardevolle dat ze hadden weg? Alsof je net de allernieuwste smartphone heb gekocht en die dan zomaar in een Amsterdamse gracht laat vallen. Misschien laat je er wel twee, vijf of tien tegelijk het water in plonzen. En dan ben je nog blij dat je het gedaan hebt ook. Het lijkt onwerkelijk. Toch gebeurde het, vierduizend jaar geleden. Niet met dure gadgets, maar met waardevolle voorwerpen van brons.” (p. 11)
- “Heb je wel eens nagedacht over de punaises op je prikbord? Over de paperclips op je bureau? Of over de ringetjes waar de veters van je schoenen doorheen gaan? Waarschijnlijk niet, of in elk geval niet zo vaak. Maar misschien dagdroom je wel eens dat jij zoiets simpels als de punaise had uitgevonden. Dan gebruikte iedereen nu jouw uitvinding en was je misschien heel erg rijk. Maar er is nog iets wonderlijks aan die alledaagse, kleine dingen die jouw leven gemakkelijker maken zonder dat je het in de gaten hebt. Dat is het spul waar ze van gemaakt zijn: metaal.” (inleiding tot hoofdstuk 2, pp. 15-16)
- “Als jij zoiets zou meemaken, zou je erover schrijven. In je dagboek, of op je blog misschien. Maar zo’n negenduizend jaar geleden, toen dit voor het eerst gebeurd moet zijn, schreef nog niemand iets op. Er waren nog niet eens letters.” (p. 18)
- “Het werkt een beetje als een cakeblik met een grappige vorm, zoals een teddybeer. Je giet er beslag in, je doet hem in de oven en na een tijdje heb je een stevige berencake.” (p. 21)
- “Maar hoe zouden de mensen tegen je aankijken als jij in het dorp de enige was met een bronzen dolk? Of zelfs een zwaard? Misschien wel net zoals je nu naar iemand kijkt die een dure auto heeft. Je bewondert de auto, en probeert te bedenken wat diegene heeft gedaan om die auto te kunnen kopen.” (p. 25)
- “Heb je wel eens zo’n doorfluisterspel gespeeld? Je zit met een stuk of tien mensen op een rijtje. Jij zit aan het eind. Aan het begin fluistert iemand iets in het oor van degene naast hem. Die fluistert dat weer door, en zo verder en verder, tot het verhaal bij jou aankomt. Als jij dan hardop zegt wat je hebt gehoord, is dat meestal heel wat anders dan wat de eerste persoon heeft gezegd. Zo is het waarschijnlijk ook met de halsringen gegaan.” (p. 46)
- “Sieraden vertellen iets over je persoonlijke smaak en je afkomst. Waarom draag jij bijvoorbeeld die Indiase oorbellen, of dat zilveren kruisje om je nek? Natuurlijk omdat ze je mooi vindt. Wie weet heb je de oorbellen als souvenir meegenomen van je vakantie. Dus draag je ze zodat mensen weten dat je daar geweest bent, en om af en toe nog eens aan die leuke vakantie terug te denken. Het kan ook zijn dat je familie uit India komt, en dat je de oorbellen draagt om te laten zien dat jij daar ook bij hoort. [...] Dat was in de bronstijd niet anders.” (p. 52)
- “Hun bijlen waren smaller of breder, of ze hadden herkenbare versieringen. Daardoor kon je altijd zien waar een bijl vandaan kwam. Net zoals je nu aan een paar sneakers meteen kunt zien van welk merk ze zijn.” (p. 72)
- “Misschien zie je nu van die enorme ridderzwaarden voor je, waar in films zo woest mee rondgezwaaid wordt. [...] De eerste zwaarden uit de bronstijd zijn veel korter: een halve meter maar.” (p. 106)
- “Misschien kun je het zo zien: ieder jaar als het herfst wordt, worden sommige mensen verdrietig. Daar zijn natuurlijk allerlei oorzaken voor te bedenken: er is minder daglicht, de blaadjes verkleuren en vallen van de bomen, en de winter komt eraan. Maar het bijzonder is: die mensen hebben niet met z’n allen afgesproken dat ze daardoor verdrietig worden. Ze kennen elkaar niet. Het gebeurt gewoon, overal ter wereld, door de omstandigheden. Datzelfde moet ook voor deposities gegolden hebben.” (p. 162)
- “Kijk eens om je heen. Is er iets van koper waar jij nu bent? Of iets van brons? Daarin zou zomaar koper of tin kunnen zitten dat al in de bronstijd uit de grond is gehaald. [...] Pak het er maar eens bij, wat het ook is, en luister dan heel goed. Misschien kun jij de verhalen nu horen.” (p. 170)

De lezer direct aanspreken

- “En geef maar toe, eigenlijk ben je best nieuwsgierig. Want je bent al aan het lezen.” (p. 7)
- “En misschien kun je het al wel raden” (p. 7)
- “Het lijkt misschien niet heel erg spannend als je dit zo leest.” (p. 9)
- “Dat is vreemd, zul je nu wel denken.” (p. 10)
- “Hoezo is dat bijzonder, vraag je je nu misschien af.” (p. 16)
- “Je kunt je wel voorstellen dat iedereen die zo’n kraal zag er ook eentje wilde hebben.” (p. 18)

- "Opgelost, denk je nu misschien." (p. 46)
- "Nou, door handel natuurlijk, denk je nu misschien." (p. 54)
- "Stel je nu eens voor dat je in de bronstijd leeft en dat je hebt besloten dat je een bronzen bijl wilt." (p. 72)
- "Misschien denk je nu dat het bijna niet anders kon dan dat er zwaarden zouden komen." (p. 101)
- "Goed, stel nou dat je dat doet. Jij bent de dief, en je bent ten eerste al niet bang dat de goden je straffen." (p. 139)
- "Stel je voor dat brons echt kon praten, zoals in de verhalen die je hebt gelezen." (p. 170)

Vragen stellen

- "Wáár gaat dit boek over? Over brons? Wat is dat nou voor onderwerp?" (p. 7)
- "Dus waarom zou je je oude bijl weggooien als je er ook een nieuwe van kunt maken?" (p. 10)
- "Maar hoe onderzoek je zoiets?" (p. 11)
- "Of kregen ze die bronzen spullen juist omdat ze al aanzien hadden? Hm, dat is een lastige vraag. Want het kan allebei even goed." (p. 25)
- "En als je ook nog ver weg woonde, hoe kon je dan duidelijk maken hoe je speld eruit moest komen te zien?" (p. 45)
- "Daarmee zou iedereen toch tevreden moeten zijn?" (p. 101)
- "De reden voor deze grote veldslag kennen we niet. Was het een grote groep reizigers die overvallen werd? Hadden twee vijandige partijen afgesproken om elkaar bij de rivier te ontmoeten?" (p. 102)
- "Wat betekenen ze dan? Geven ze aan hoeveel eigenaren het zwaard heeft gehad? Of is het een soort kalender? Zou ieder streepje staan voor een moment waarop het zwaard te zien is geweest?" (p. 137)
- "Ik weet nu alles van brons, maar wat kan ik ermee?" (p. 164)

Poëtische taal

- "We zijn niet alleen. We zijn deel van de aardkorst, kwamen ooit uit de diepte met geweld omhoog en zonken toen weer weg in de huid van de wereld. We slapen en we dromen, van diepe donkerte en een felrode gloed, hitte die haast onbeschrijflijk is. Oeroud vuur, lang vergeten, niets meer dan een vage herinnering." (p. 29)
- "Het riet voelt als dode wortels op onze huid." (p. 32)
- "We voelen ons licht als stof." (p. 35)
- "Onze dikke kom raakt vol, en allemaal zijn we even mooi, even glanzend, alsof we het vuur in onszelf hebben opgesloten." (p. 38)
- "Sneeuw bedekt de kale akkers, hier en daar steken er donkere stoppels doorheen. De maan is klein maar fel, een sikkelsikkel, met een snede die net zo scherp is als de mijne. We doorkruisen de lege, besneeuwde weides met zacht krakende stappen." (p. 83)
- "Het huis is een donkere schaduw op het erf, als een enorm dier dat op ons ligt te wachten, stil maar waakzaam." (p. 91)
- "Alles is stil, alsof zelfs de nacht zijn adem inhoudt." (p. 92)
- "De vreselijke geluiden zijn verdwenen, de rode waas is weg. Ik ruik gras, bloemen en water. Dat water hoor ik ook. Het stroomt, ruisend en bruisend. Boven me is de hemel blauw. Er drijven een paar witte wolkjes over." (p. 112)
- "En wij hebben ze neergemaaid, afgesneden van het leven als een sikkelsikkel die door graanstengels snijdt." (pp. 119-120)
- "Het zwaard van Ommerschans was zó indrukwekkend, zó perfect, dat het laten verdwijnen ervan moet hebben gevoeld alsof de zon even uitging." (p. 138)
- "We liepen onder de ogen van de zon en de maan. Zes godenkinderen met hun zwaarden. Groot en mooi waren we, zoals goden en hun zwaarden zijn." (p. 142)